



## **Stichting VredesWetenschappen** **Jaarverslag 2007**

### **Inleiding**

In het afgelopen jaar heeft de Stichting VredesWetenschappen (SVW) op 16 november een symposium georganiseerd in Amsterdam. Thema van dat symposium was *Livelihood in Conflict*. Sprekers waren professor Gerti Hesseling, professor S. Mansoob Murshed en professor Kees Schuyt.

Op initiatief van SVW is in het najaar aan de Universiteit van Amsterdam een collegecyclus gegeven over het thema “*Constructief omgaan met conflicten*”; de bekleders van de beide bijzondere leerstoelen die zijn gevestigd op initiatief van SVW hebben hieraan een substantiële bijdrage verleend. In het verslagjaar is gestart met besprekingen met drie HBO-instellingen, gericht op de instelling van een lectoraat vredeseducatie, eventueel als onderdeel van het thema ‘democratisch burgerschap’. Voorts kan melding gemaakt worden van het feit dat de contacten met andere organisaties die de bevordering van de vrede tot doel hebben zijn geïntensiveerd. Daaruit is onder meer voortgekomen de instelling van een vredesscriptieprijs.

De omvang van dit jaarverslag is beknopt; meer informatie over SVW is te vinden op de website van SVW: [www.stichtingvredeswetenschappen.nl](http://www.stichtingvredeswetenschappen.nl)

### **Visie en beleid**

De doelstelling van SVW is geformuleerd in haar nota ‘*Visie en Missie*’. Samengevat ziet SVW voor zichzelf als opdracht de bevordering van interdisciplinaire wetenschappelijke samenwerking – in onderwijs en onderzoek, met name aan instellingen van Hoger Onderwijs – gericht op het scheppen van voorwaarden voor vrede. SVW wil een breed proces van communicatie stimuleren tussen academische instellingen en maatschappelijke organisaties, politiek en bedrijfsleven, mede met het oog op het daadwerkelijk bereiken van een breed en gevarieerd publiek.

### **Bijzondere leerstoelen en lectoraten**

In de loop van 2007 zijn verschillende initiatieven genomen voor uitbreiding van het aantal bijzondere leerstoelen, gericht op het onderzoeken van voorwaarden voor vrede. Er zijn goede vorderingen gemaakt met de instelling van een bijzondere leerstoel “Vrede en Democratie”. Naar verwachting kunnen binnen afzienbare tijd besluiten worden genomen over de instelling van een lectoraat ‘democratisch burgerschap’ aan een of meer instellingen voor HBO.

### ***Leerstoel ‘Economics of Conflict and Peace’***

Deze bijzondere leerstoel is gevestigd aan het Institute of Social Studies (ISS) in Den Haag. Zij is ingesteld met het oog op het scheppen van die voorwaarden voor vrede, welke behoren tot de sfeer van de internationale economie. De bekleder van deze leerstoel is professor dr S. Mansoob Murshed; hij is per 1 oktober 2005 benoemd voor een periode van vijf jaar in een omvang van 0,3 fte. Deze leerstel wordt de eerste vijf jaar financieel mede mogelijk gemaakt door de ASN Foundation. Namens SVW heeft professor dr P.J.I.M. de Waart, lid van de Raad van Advies van SVW, zitting in het curatorium van de leerstoel.

Professor Mansoob Murshed was één van de sprekers op het SVW-symposium op 16 november in Amsterdam; voorts heeft hij college gegeven in het kader van de collegecyclus ‘Constructief omgaan met conflicten’ van de Universiteit van Amsterdam.

### ***Leerstoel ‘Vredesopbouw en Rechtsstaat’***

De V.J. Koningsbergerleerstoel ‘*Vredesopbouw en Rechtsstaat*’ is gevestigd aan de Universiteit Utrecht. Deze leerstoel is genoemd naar de hoogleraar biologie professor dr V.J. Koningsberger; hij was de eerste hoogleraar in Nederland die zich in 1940 openlijk uitsprak tegen de uitsluiting van Joodse hoogleraren en medewerkers aan Nederlandse universiteiten. De bekleder van de leerstoel is mevrouw professor dr Gerti Hesseling; zij is per 1 mei 2006 benoemd voor een periode van vijf jaar in een omvang van 3 fte. De leerstoel wordt bekostigd door de Universiteit Utrecht. Namens SVW heeft professor dr J.B. Opschoor, lid van de Raad van Advies van SVW, zitting in het curatorium van deze leerstoel.

Professor Hesseling was een van de sprekers op het SVW-symposium, dat op 16 november in Amsterdam plaatsvond. Bovendien was professor Hesseling intensief betrokken bij de collegecyclus ‘Constructief omgaan met conflicten’ aan de Universiteit van Amsterdam.

### **Symposium van 16 november 2007 in Amsterdam**

Voor het eerst in haar bestaan organiseerde SVW zelfstandig een (Engelstalig) symposium, met als thema “*Livelihood in Conflict*”. De drie hoofdsprekers waren de beide SVW-leerstoelhouders Gerti Hesseling en Syed Mansoob Murshed, alsmede Kees Schuyt, emeritus hoogleraar in de sociologie aan de UvA. Reacties op de bijdragen van deze drie sprekers werden gegeven door resp. Lars van Troost, hoofd Externe Betrekkingen van Amnesty International Nederland, Johan te Velde, hoofd Afrika en Latijns-Amerika van IKV-Pax Christi en Sami Faltas, bestuurslid van Economen voor Vrede en Veiligheid.

Het symposium vond plaats in de gedenkwaardige VOC-zaal van het Oost-Indisch Huis van de UvA in Amsterdam. Voor impressies en reflecties van het symposium zie de website in de rubriek “Nieuws”.

### **Collegereeks ‘Constructief omgaan met conflicten’, UvA**

Op initiatief van Karel van Dam, lid van de Raad van Advies van SVW werd in het najaar een collegecyclus verzorgd, georganiseerd door de UvA, in samenwerking met SVW. Het programma voorzag in 10 colleges, waarin twee aspecten van het constructief omgaan met conflicten werden behandeld:

- a) Wat kan worden gedaan om grootschalig geweld in te dammen en te voorkómen?
- b) Hoe kunnen de structuren die aanleiding tot geweld geven worden omgevormd in de richting van een vreedzame, democratische en welvarende samenleving?

Eén college werd gegeven door de houder van de SVW-leerstoel aan het ISS, Mansoob Murshed, terwijl de houdster van de Utrechtse leerstoel, Gerti Hesseling niet alleen zelf een college gaf, maar ook optrad als moderator tijdens de gehele collegereeks.

Vrijwel alle bestuursleden van SVW hebben één of meer colleges gevolgd; het bestuur stelt met voldoening vast dat de kwaliteit van de colleges hoog was, dat er tientallen studenten uit zeer verschillende disciplines de colleges hebben gevolgd en dat zij met grote inzet deelnamen aan de discussies in het tweede uur. Voor verdere informatie zie de website in de rubriek “Nieuws”.

### **Bestuur**

Op 31 december 2007 was het bestuur als volgt samengesteld:

Voorzitter	mevrouw drs J.A. Schoondergang-Horikx
Vice-voorzitter	dr P.H.J.J. Terhal
Secretaris	drs H.J. van Bommel
Penningmeester	mr G. Zoon
Leden	mevrouw drs N. Montessori, drs J. Smit en drs. B Schennink.

Volgens het ‘rooster van aftreden’ traden mevrouw Schoondergang-Horikx en de heer Smit af als bestuurslid en werden herbenaemd voor een periode van vier jaar.

### **Raad van Advies**

Op 31 december 2007 was de Raad van Advies als volgt samengesteld:

De heer professor dr K. van Dam, emeritus hoogleraar biochemie UvA.

Mevrouw mr J.M.M. Naber, directeur van het Centre for Justice and Reconciliation

De heer professor dr J.B. Opschoor, hoogleraar milieu- en ontwikkelingseconomie ISS en VU

Mevrouw drs C.J. van Peski, onderwijs- en cultuurpsycholoog met specialisatie vredeseducatie en conflicttransformatie

De heer professor dr N.J. Schrijver, hoogleraar internationaal publiekrecht, Universiteit Leiden

De heer professor dr R Tielman, emeritus hoogleraar Humanistiek Universiteit Utrecht.

De heer professor dr L. Vriens, emeritus hoogleraar Vredespedagogiek UU.

De heer professor dr. P.J.I.M. de Waart, emeritus hoogleraar volkenrecht VU.

Op 23 augustus overleed het lid mevrouw A.C.M. van Melle-Hermans, coördinator internationale afdeling Vrouwen voor Vrede; bestuurslid van World Conference on Religion and Peace.

### **Contacten met andere vredesorganisaties**

SVW is ontstaan uit een samenwerking tussen de Stichting Leerstoelen Vredesopbouw en de Vereniging van Economen voor Vrede en Veiligheid<sup>1</sup>. SVW heeft in 2007 contact gehad met uiteenlopende instellingen en organisaties met als doel wederzijdse kennismaking en informatie. In twee gevallen hebben zulke contacten geleid tot samenwerking in de vorm van het lidmaatschap van SVW van het Platform voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid en een partnership van People Building Peace Nederland.

#### *Platform voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid*

SVW is in dit Platform vertegenwoordigd door haar voorzitter.

#### *People Building Peace Nederland*

Deze organisatie is een onderdeel van het Global Partnership for the prevention of violent conflict. Dit is een wereldwijd netwerk van organisaties die zich inzetten voor duurzame geweldloze vrede. Op het jaarcongres van PBP-NL in Utrecht was SVW vertegenwoordigd door twee bestuursleden. Meer informatie: [www.peoplebuildingpeace.nl](http://www.peoplebuildingpeace.nl)

#### *IKV-Pax Christi*

Op initiatief van SVW is in 2007 de vredesscriptieprijs ingesteld. Thema voor 2008 is “*Visies op vrede*”. De jury bestaat uit dr. Ph. P. Everts (voorzitter), Nicolien Montessori, bestuurslid van SVW alsmede professor dr K. van Dam, lid van de Raad van Advies van SVW. Meer informatie: [www.stichtingvredeswetenschappen.nl/Nieuws/Scriptieprijs](http://www.stichtingvredeswetenschappen.nl/Nieuws/Scriptieprijs)

#### *Huis van Erasmus, Rotterdam*

Op dinsdag 20 maart vond in de Senaatszaal van de Erasmus Universiteit in Rotterdam een symposium plaats, georganiseerd door het “Huis van Erasmus” in samenwerking met Studium Generale van de Erasmus Universiteit en SVW. Thema van het symposium “*Heel de wereld is mijn vaderland*”. Voor achtergronden en details zie de SVW-website onder “Nieuws”.

#### *Nederlandse Vereniging van de Verenigde Naties*

Op donderdag 1 februari heeft drs Caecilia van Peski, lid van de Raad van Advies van SVW, een lezing verzorgd rond het thema “*Wereldburgerschap*”; de lezing maakte deel uit van de lezingencyclus “*Grenzeloos*”, georganiseerd door Fontys Hogescholen, in samenwerking met de Nederlandse Vereniging der Verenigde Naties en SVW.

### **Publiciteit**

SVW streeft naar vergroting van de bekendheid met haar doelstelling en activiteiten door middel van onder meer de website, een folder en een poster.

---

<sup>1</sup> Voorheen: Vereniging van Economen voor Vrede

*Website*

De website van SVW is [www.stichtingvredeswetenschappen.nl](http://www.stichtingvredeswetenschappen.nl) In de interactieve rubriek 'gastcolumn' geven mensen hun persoonlijke visie om discussie op gang te brengen.

*Folder en poster*

Sinds 2007 is naast de Nederlandstalige folder ook een Engelstalige folder beschikbaar. De folder geeft algemene informatie over SVW, maar ook de mogelijkheid zich op te geven als Vriend/donateur van SVW.

*SVW Nieuwsbrief*

Vrienden/donateurs ontvangen via e-mail of post de onregelmatig verschijnende SVW-Nieuwsbrief over ontwikkelingen op het gebied van Vredeswetenschappen waarbij SVW is betrokken.

**Financiën**

SVW ontvangt geen subsidie van de overheid. Voor de bekostiging van bijzondere leerstoelen is SVW afhankelijk van externe geldbronnen, zoals bedrijven, instellingen en fondsen.

In de loop van het verslagjaar heeft SVW kunnen putten uit de volgende geldbronnen:

- *ASN-Foundation* bekostigt mede de bijzondere leerstoel, verbonden aan het ISS in Den Haag. Uit deze bron kon tevens worden geput voor een deel van de kosten van het symposium van 16 november.
- *Universiteit Utrecht* bekostigt de bijzondere leerstoel in Utrecht
- *De Nationale Commissie Duurzame Ontwikkeling (NCDO)* was bereid een financiële bijdrage te geven ten behoeve van het symposium van 16 november.
- *Hemmink BV*, een ondernemer uit Zwolle is bereid jaarlijks €1.000,-- aan SVW te doneren;
- Bijdragen van *Vrienden van SVW*.

**Ten slotte**

Het bestuur stelt met voldoening vast dat zich in het verslagjaar belangrijke ontwikkelingen hebben voorgedaan: het zelfstandig organiseren van een symposium van hoog niveau, het initiëren van een leerzame en goedbezochte collegecyclus aan de UvA, de voorbereiding van een bijzondere leerstoel Vrede en Democratie, de voorbereiding van een lectoraat Vredeseducatie aan één of meer instellingen voor HBO en voorts, samen met IKV-Pax Christi, de instelling van een vredescriptieprijs. De betrokkenheid met andere vredesorganisaties, waaronder IKV-Pax Christi, het Platform voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid, People Building Peace Nederland en het Huis van Erasmus in Rotterdam is geïntensiveerd en verbreed.

April 2008  
H.J. van Bommel  
Secretaris